

Financiranje malih i srednjih poduzeća (MSP)

1. KRAJNJI KORISNICI, IZNOS I ROK, LOKACIJA I ISKLJUČENI SEKTORI

1.1. Krajnji korisnici

- Krajnji su korisnici MSP-a koji su definirani kao poduzeća s manje od 250 zaposlenika (na puno radno vrijeme) u načelu sukladno najnovijim odobrenim godišnjim izvještajima krajnjih korisnika¹.
- Poduzeće je neki subjekt koji je uključen u gospodarsku aktivnost, bez obzira na svoj pravni oblik; stoga se obiteljske tvrtke, partnerstva i udruženja koja su redovno uključena u gospodarsku aktivnost također mogu smatrati poduzećima.
- Poduzeće gubi svoj status MSP-a ukoliko jedno ili više javnih tijela posjeduje 25% ili više kapitala/glasačkih prava osim onih koja su navedena pod definicijom Autonomnih poduzeća u nastavku koja mogu posjedovati 25% ali ne više od 50%.
- Da bi se utvrdilo ima li krajnji korisnik status MSP-a, broj zaposlenika poduzeća izračunava se na način da se uzmu u obzir (i) njegovi direktni zaposlenici i (ii) zaposlenici povezanih poduzeća u skladu s definicijama EK² za Autonomna, Partnerska i Povezana poduzeća kako je sažeto navedeno u nastavku. Molimo obratite pažnju da su odnosi između poduzeća kroz fizičke osobe također uzeti u obzir ukoliko su poduzeća povezana (vidi 1.1.3. u nastavku) te su aktivna na istom tržištu ili na susjednim tržištima. Ukupni broj zaposlenika za MSP na konsolidiranoj osnovi treba biti manji od 250.
- Izračun broja zaposlenika poduzeća usklađen je s izračunom kojim se koristi EK (definicija MSP-a koja je stupila na snagu 1/1/2005 i Preporuka Komisije 2003/361/EZ). Definicije i primjeri mogu se naći u publikaciji EC – DG Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs (GROW) Publication “User Guide to the SME Definition”³.

1.1.1. Autonomna poduzeća

- Neko se poduzeće smatra autonomnim ukoliko ne posjeduje 25% ili više kapitala/glasačkih prava (prema tome koji iznos je viši) u jednom ili više drugih poduzeća, a niti jedno poduzeće ne posjeduje 25% ili više njegovog kapitala ili glasačkih prava (prema tome koji iznos je viši).

Iznimka: neko se poduzeće smatra autonomnim ukoliko sljedeći ulagači posjeduju do 50% kapitala/glasačkih prava i ne provode dominantni utjecaj: javne investicijske korporacije, tvrtke rizičnog kapitala (venture capital) i poslovni anđeli, sveučilišta i neprofitni istraživački centri, institucionalni ulagači, uključujući fondove za regionalni razvoj, autonomne lokalne vlasti s godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR i manje od 5.000 stanovnika.

- Kod autonomnih poduzeća, broj zaposlenika je samo onaj od poduzeća.

1.1.2. Partnerska poduzeća

- Neko se poduzeće smatra partnerskim ukoliko posjeduje najmanje 25% ali ne više od 50% kapitala/glasačkih prava (prema tome koji iznos je viši) u jednom ili više drugih poduzeća i/ili drugo poduzeće posjeduje najmanje 25% ali ne više od 50% njegovog kapitala/glasačkih prava (prema tome koji iznos je viši).

¹ Podaci koji se koriste za broj zaposlenika moraju biti u skladu s Preporukom Komisije 2003/361/EZ.

² Europska komisija

³ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8274

- Kod partnerskih poduzeća, broj zaposlenih je zbroj broja zaposlenika samog poduzeća koji je uvećan za omjer broja zaposlenika svakog partnerskog poduzeća što odražava postotak udjela/glasačkih prava. Potrebno je dodati samo podatke neposredno uzvodnog(ih) i nizvodnog(ih) partnerskog(ih) poduzeća.

1.1.3. Povezana poduzeća

- Dva poduzeća smatraju se povezanim ukoliko jedno kontrolira drugo, direktno ili indirektno, putem kapitala/glasačkih prava ili putem mogućnosti provođenja dominantnog utjecaja putem ugovora ili sporazuma. U većini država članica EU⁴ od povezanih poduzeća traži se da pripremaju konsolidirane izvještaje.
- Kod povezanih poduzeća, broj zaposlenika je zbroj broja zaposlenika samog poduzeća koji je uvećan za ukupan broj zaposlenika svakog povezanog poduzeća. Kod povezanih poduzeća, broj zaposlenika potrebno je dodati za sva poduzeća na svim razinama kroz čitav lanac uzvodno i nizvodno (podređena i nadređena poduzeća).

1.1.4. Financijska holding poduzeća

Financijska holding poduzeća čija je jedina gospodarska aktivnost vođenje i upravljanje portfeljem udjela u temeljnom kapitalu i/ili ulaganjima u drugim poduzećima te leasing poduzeća povezana s jednim određenim proizvođačem nisu prihvatljiva za EIB-ovo financiranje.

1.1.5. Prihvatljivost poduzeća koja u vlasništvu imaju građevinske objekte i zemljišta za postojeću komercijalnu djelatnost

Potrebe za financiranjem pravnih subjekata koji su osnovani za posjedovanje nekretnina (zemljište i zgrade) koje će se koristiti (putem davanja u najam) za postojeću komercijalnu djelatnost, mogu biti prihvatljive ukoliko poduzeće za nekretnine i postojeća komercijalna djelatnost pripadaju istoj grupi, ukoliko je komercijalni subjekt jasno identificiran te u skladu s kriterijima prihvatljivosti koji su navedeni u ovom Popratnom pismu. Primjenjuju se ograničenja u smislu kupnje zemljišta kako je navedeno u ovom Popratnom pismu.

1.2. Pravila za kombiniranje EIB-ovih alokacija s darovnicama EU-a

Kada su potpore EU-a povezane s potprojektom⁵, zbroj EIB-ove alokacije i potencijalnih potpora EU-a koje se koriste za financiranje ovog potprojekta ne može niti u kojem trenutku premašiti 100% investicijskih troškova (definiranih kao ukupnih troškova potprojekta).

1.3. Iznos i rok prosljeđenih sredstava krajnjim korisnicima

- Ukupni trošak svakog potprojekta ne smije premašiti protuvrijednost 25 milijuna EUR.
- Iznos EIB-ove alokacije može biti do 100% prosljeđenih sredstava koje je Zajmoprimac⁶ odobrio Krajnjem korisniku, ali ne smije premašiti 12,5 milijuna EUR (ili protuvrijednost u drugoj valuti).
- Rok prosljeđenih sredstava koje Zajmoprimac odobrava krajnjim korisnicima treba biti najmanje 2 godine i ne smije premašiti vijek iskoristive uporabe i tehničkom vijeku financiranog potprojekta⁷.

1.4. Lokacija

Krajnji korisnici i potprojekti trebaju biti uglavnom locirani u Hrvatskoj, no krajnji korisnici i ulaganja u drugim državama članicama EU-a nisu isključena.

⁴ Europska unija

⁵ Pojam "potprojekt" definiran je u članku 2.1.

⁶ "Zajmoprimac" u ovom kontekstu financijska je institucija (HBOR) koja od EIB-a posuđuje sredstva sukladno Ugovoru o financiranju čiji je sastavni dio ovo Popratno pismo.

⁷ Za financiranje potreba Krajnjeg korisnika za obrtnim sredstvima vidi članak 2.3.

1.5. Isključeni sektori i aktivnosti

Krajnji korisnici koji djeluju u bilo kojem sektoru prihvatljivi su osim sljedećih aktivnosti:

- a) Aktivnosti koje imaju za cilj proizvodnju oružja i municije, naoružanja, vojne ili policijske opreme ili infrastrukture te opreme ili infrastrukture kojom se ograničavaju pojedinačna ljudska prava i slobode (npr. zatvori, centri za pritvor bilo koje vrste) ili krše ljudska prava;
- b) Aktivnosti koje imaju za cilj proizvodnju ili omogućavanje korištenja opreme za igre na sreću i slične opreme;
- c) Aktivnosti koje imaju za cilj proizvodnju, obradu ili specijaliziranu distribuciju duhana, te aktivnosti koje omogućavaju korištenje duhana (npr. „prostora za pušaće“);
- d) Aktivnosti koje uključuju žive životinje u eksperimentalne i znanstvene svrhe ukoliko se ne može jamčiti usklađenost s "Konvencijom Vijeća Europe za zaštitu kičmenjaka koji se koriste u eksperimentalne i druge znanstvene svrhe";
- e) Aktivnosti koje dovode do utjecaja na okoliš koji nisu u značajnom opsegu ublaženi i/ili kompenzirani (vidi također odlomak 3. o usklađenosti s direktivama EU-a i nacionalnim zakonima o okolišu);
- f) Aktivnosti koje se smatraju etički ili moralno kontroverznima ili koje su zabranjene prema nacionalnim zakonima, npr. istraživanje o kloniranju ljudi;
- g) Kupnja ugleda („goodwill“); kupnja nematerijalne imovine⁸ koja bi mogla dovesti do ili ojačati snažnu tržišnu poziciju Krajnjeg korisnika (tj. tržišni udjel više od 20% predmetnog tržišta); kupnja licenci ili prava za istraživanje mineralnih resursa;
- h) Aktivnosti koje predstavljaju isključivo poslovanje s nekretninama;
- i) Aktivnosti koje predstavljaju čiste financijske transakcije (poput kupnje dionica ili nekih drugih financijskih proizvoda);
- j) Bilo koji drugi sektori koji su identificirani kao neprihvatljivi sektori na listi [NACE](#) šifri.

1.6. Financiranje putem leasinga

Opći kriteriji za alokacije krajnjim korisnicima definirani u ovom Popratnom pismu primjenjuju se također na financiranje putem leasinga. Nadalje, potrebno je u obzir uzeti i određena specifična obilježja kako je utvrđeno u nastavku teksta.

Prihvatljivi su i operativni leasing i financijski leasing ukoliko financirana imovina ima srednjoročni do dugoročni ekonomski vijek trajanja. Za vrijeme trajanja imovine koja se daje u leasing dopušta se promjena Krajnjeg korisnika pod uvjetom da je novi krajnji korisnik prihvatljiv sukladno definiciji sadržanoj u ovom Popratnom pismu. Potrošački leasing nije prihvatljiv za financiranje.

1.6.1. Leasing društvo kao posrednik

Leasing društva mogu biti Posrednici uz MSP-ove kao Krajnje korisnike/primatelje leasinga. Leasing poduzeće koje djeluje u svojstvu posrednika mora dostaviti dokaz za svoju alokaciju sredstava sličan onom koji se daje za alokacije koje nisu putem leasinga.

Tijekom trajanja financiranja putem leasinga dozvoljena je promjena Krajnjeg korisnika.

1.6.2. Leasing društvo kao krajnji korisnik

Leasing društva također mogu biti krajnji korisnici, ukoliko su u skladu s naprijed definiranim kriterijima za Krajnje korisnike. U tom slučaju, leasing društvo treba ispunjavati iste uvjete kao za standardnu MSP alokaciju. Prihvatljivi primatelji leasinga mogu biti poduzeća u privatnom sektoru.

⁸ Primjeri takve nematerijalne imovine obuhvaćaju prava na proizvodnju ili distribuciju, kao što su za medije i usluge, dozvole za taksiste, proizvodne licence u farmaceutskoj industriji itd.

2. CILJANA ULAGANJA

2.1. Općeniti okvir

EIB može podupirati financiranja svih ulaganja i izdataka nastalih u kontekstu razvoja krajnjih korisnika putem prihvatljivih potprojekata. Porezi na poduzetništvo poput poreza na dodanu vrijednost (PDV) prihvatljivi su samo ukoliko se ne može ostvariti povrat. Financiranje tarifa je isključeno.

Potprojekt je skup materijalnih i nematerijalnih ulaganja i izdataka koji se mogu identificirati u smislu lokacije, dizajna i koristi, a koji se provodi u razdoblju do tri godine. EIB-ov zajam se ne smije koristiti za financiranje izgradnje nekretnina, niti omogućiti Krajnjem korisniku osiguravanje financiranja za potrošnju. Financiranje kupnje (ili izgradnje ili renoviranja) nekretnine s ciljem prodaje ili davanja zgrade u najam nekoj trećoj strani (tj. nekome izvan određene grupe poduzeća) isključeno je iz EIB-ove potpore. Međutim, prihvatljivo je financiranje kupnje imovine kod koje se ne radi o nekretnini (npr. građevinske opreme) u svrhu iznajmljivanja iste trećoj strani.

2.2. Kategorije investicija

Ulaganja i izdaci koji bi se mogli razmatrati za financiranje kao dio potprojekta uključuju:

- Kupnju, renoviranje ili proširenje materijalne imovine; financiranje kupnje zemljišta koje je tehnički neophodno za investiciju do 10% ukupnih troškova potprojekta⁹;
- Kupnju patenata i licenci – prihvatljivo kada su potrebne za tehničku provedbu potprojekta;
- Ulaganje u nematerijalnu imovinu, npr.:
 - Troškovi razvoja, planiranja i financiranja tijekom faze izgradnje materijalne imovine;
 - Troškovi istraživanja i razvoja (naknade, troškovi razvoja i bruto plaće izravno u vezi s istraživačkim, razvojnim i inovativnim komponentama djelatnosti);
 - Izgradnja distributivnih mreža na domaćem ili drugim tržištima unutar Europske unije (stjecanje imovine i/ili zaštitnog znaka, operativni troškovi i troškovi rada).
- Smjenu generacije (npr. umirovljenje prethodnog vlasnika) ili prenošenje zaposlenika društva radi omogućavanja nastavka poslovanja dotičnog društva. Međutim, opseg financiranja ograničen je na slučajeve kada su i kupac i subjekt koji se prodaje prihvatljiva poduzeća sukladno definiciji iz ovog Popratnog pisma, a ukupna potreba za financiranjem posla ne prelazi 5 milijuna EUR (bez vlastitih sredstava). Preuzimanje poduzeća u drugim kontekstima osim na način opisan u ovom poglavlju nije prihvatljivo za financiranje sredstvima EIB-a.
- Potrebe za srednjoročnim i dugoročnim obrtnim sredstvima kako je dalje navedeno u članku 2.3.

U skladu s dobrom bankarskom praksom, Zajmoprimac osigurava da krajnji korisnik na odgovarajući način održava sva materijalna i nematerijalna ulaganja koja sačinjavaju potprojekt.

2.3. Obrtna sredstva

Sredstva EIB-a mogu se koristiti za potporu potrebama financiranja koje proizlaze iz operativnih aktivnosti Krajnjeg korisnika. Zajmoprimac mora Krajnjem korisniku osigurati zajam s rokom od najmanje dvije godine. Sredstva EIB-a mogu biti potpora za revolving dopuštena prekoračenja. Svi ostali zahtjevi utvrđeni u ovom Popratnom pismu, a posebice oni o transparentnom i kvantificirajućem prenošenju pogodnosti Krajnjem korisniku i davanju informacije o EIB-ovoj ulozi ostaju neizmijenjeni.

⁹ Financiranje kupnje poljoprivrednog zemljišta u potpunosti je isključeno.

3. USKLAĐENOST S PROPISIMA EU-a I NACIONALNIM ZAKONIMA

U skladu s Ugovorom o financiranju, Zajmoprimac s krajnjim korisnikom utvrđuje da potprojekti koji se provode sredstvima EIB-a trebaju biti u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom koje se primjenjuje. To se poglavito odnosi na potprojekte na području zaštite okoliša i sektora reguliranih politikom EU-a.

EIB od Zajmoprimca također zahtijeva da uzme na znanje EIB-ov Priručnik o okolišnim i socijalnim pitanjima¹⁰.

Kada je to primjenjivo, potprojekte je moguće financirati samo ako su ispunjeni važeći nacionalni i EU propisi u pogledu nabave radova, roba i usluga¹¹. Zajmoprimac s krajnjim korisnikom utvrđuje da krajnji korisnik potvrđuje da su investicije koje financira EIB u skladu s direktivama Europske unije kao i nacionalnim zakonima o nabavi, kada je to primjenjivo.

¹⁰ http://www.eib.org/attachments/strategies/environmental_and_social_practices_handbook_en.pdf

¹¹ Daljnje informacije o zahtjevima EU-a vezano za natječaje: <http://www.eib.org/projects/cycle/procurement/index.htm>